

Gurasoek seme-alaben arrakasta akademikoa sustatzeko modua (0-6 urte):

Ikerketak iradokitako zenbait jarduera gurasoek erabil litzakete seme-alaben arrakasta akademikoa sustatzeko.

Irakurtzea sustatzea:

- ◆ Irakurri maiz zure umeari -hasi goiz eta jarraitu umeak hazten duen heinean.
- ◆ Erakutsi umeari letrak eta letren soinuak.
- ◆ Egin umeek zuri irakurtzea.
- ◆ Izan haien irakurle eredua – utzi zu irakurtzen ikustea.
- ◆ Ozen irakurtzea ez da bakarrik ume txikientzat - irakurri ozen ume handiei ere, eta egin hauek zuri ozen irakurtzea.
- ◆ Bilatu leku erosoak elkarrekin ozen irakurtzeko, ahal duzun guztietan, eta irakurtzen ari zareten bitartean hurbildu elkar.
- ◆ Liburua luzea bada, egin txandak zure umearekin irakurtzeko.
- ◆ Irakurri askotariko literatura eta gaiak zure umearekin. Utzi umeak zer irakurriko den aukeratzea, baita zuretzat zentzugabea bada ere.
- ◆ Esan txarreko irakurlea baduzu, saiatu telebista-saioekin, filmekin edo umeari interesatzen zaizkion zaletasunekin zerikusia duten liburuak edo artikuluak aurkitzen.
- ◆ Interneterako sarbidea duen ordenagailua baduzu, erabili animatzeko.

Autoestimua sustatzea:

- ◆ Asko hitz egin zure umearekin.
- ◆ Esan itxaropen handiak dituzula bere arrakasta akademikoan.
- ◆ Zoriondu askotan zure umea, eta erakutsi zure ahotsaz sentimendu positiboa.
- ◆ Adierazi konfiantza- eta gaitasun-sentimenduak umeari.
- ◆ Eskaini beste heldu eta ume batzuk ezagutzeko aukerak.
- ◆ Izan balio handiak zure seme-alabentzat. Animatu eskolan gogor lan egitera, haientzat eragin ona diren lagunak izatera eta jarduera osasungarrietan parte hartzera.

Etxeko lanekin laguntzea:

- ◆ Gidatu eta lagundu zure umea lanekin.
- ◆ Izan leku berezi bat ikasteko umearentzat.
- ◆ Animatu ume bere esperientziei buruz idaztera edo marraztera.
- ◆ Lagundu umea ikasteko eta etorkizunerako bokaziozkoak diren planak egitera.
- ◆ Lagundu umea planak egiten. Noizko bukatu duzu lan hori? Zer egin behar duzu gaur gauean? Zein urratsi jarraitu behar diezu ariketa hori osatzeko? Nola antolatuko zara lana datarako bukatzeko?
- ◆ Lagundu ikasteko ohiturak hartzen.
- ◆ Ezarri lanak egiteko ohitura –erabaki berarekin lekurik eta ordurik onena.
- ◆ Zure umea lan batekin gogaituta badago, lagundu zati errazagoetan deskonposatzen.
- ◆ Lagundu umeari lan bat osatzeko jarraitu beharreko urratsak identifikatzen.
- ◆ Lagundu umea lanetik atsedean hartzera ikasten. Denbora luzez ikastea askoz ere emankorragoa izan daiteke atsedean egiten badituzu. Zure umeak zerbait hartzeko, hamar minutuz jolasteko edo paseatzeko egin dezaken atsedean.
- ◆ Ziurtatu umeak etxeko lanak eta eskolako jokabide-aukerak ulertzen dituela. Eskatu zuri errepikatzeko.
- ◆ Utzi lanetarako materialak leku batean (lapitza, papera, erregela, zorrozka, kola, artaziak, goma...) Denbora asko gal daiteke beharrezkoak diren materialak bilatzen.
- ◆ Bilatu zure umeak zer modutan ikasten duen hobeto, eta erabili trebetasun hori lan zailago bat ikasteko. Zenbait umeko hobeto ikasten dute irakurtzen, beste batzuek idazten, zenbaitek alde batetik bestera mugituz, eta beste batzuek hitz eginez. Esaterako, matematika ariketak irakur daitezke, zenbatu, trazatu, irakurri edo jarduera fisikoarekin adierazi.
- ◆ Eskaini laguntza behar duenean, baina ez egin lana haren ordeztu. Gogoratu helburua ikastea dela, gai jakin batean berariazko maila batera heltzea baino gehiago.
- ◆ Berrirori: ez egin zure umearen lana. Haren ordeztu kirola egingo bazenu bezalakoa da, kirola egiten utzi ordeztu, animatuz eta haren esfortzuetan lagunduz.
- ◆ Lanak zailak badira, zatitu denbora-zati txikietan.

♦ Ez dakizu jakin behar nola osatu lan bat, ezta lanaren hizkuntza jakin behar ere, zure umeari gaitasun hori ikasten laguntzeko. Utzi umeak zuri azaltzea eta gaitasuna zuri irakastea.

Eskola-jarduerarekiko interesa:

♦ Egin eskolari eta ikaskuntzari buruzko galderak. Zer ikasi duzu gaur eskolan? Ume txikiek (5-10 urte) hobeto erantzuten diete galdera zehatzei, hala nola: Zer egin duzu gaur irakurmenean? edo Zer jan duzu? Ume nagusiagoek hobeto erantzuten dute lehendabizi gurasoek haien egunari buruz zerbait kontatzen badiete eta gero eskolari buruz galdetzen badiete.

♦ Jarri askotan harremanetan zure umearen irakasleekin; eskolan sartu bezain laster hasita.

♦ Zure umearen hezkuntzaren alderdiren batekin pozik ez bazaude, landu haren irakaslearekin arazoa konpontzeko.

♦ Eskatu haren lanak erakustea eta berrikusi harekin.

♦ Parte hartu eskola-programetan.

♦ Parte hartu irakasleen eta gurasoen arteko bileretan.

♦ Jakin zein diren zure umearen ikasturtearen helburuak.

♦ Lortu berariazko informazioa zure umea izaten ari den aurrerapenari buruz.

♦ Ezarri komunikazio ona zure umearen irakaslearekin.

♦ Ez itxaron arazo bat izan arte irakaslearekin harremanetan jartzeko. Jakinarazi ikasturtearen hasieran etengabeko komunikazioa izatea gustatuko litzaizukeela eskola-funtzionamenduari buruz.

♦ Izan jarrera positiboa eskolarekin.

♦ Gogoratu gurasoak eredia direla umearen bizitzan eta eragin handia dutela seme-alaben etorkizuneko arrakastan.

♦ Izan ikuspegi zabala zure seme-alaben aurrerapenean pentsatzean, eta gogoratu zein urrun heldu diren.

♦ Pentsatu zure umea heldu gisa zer egiteko gai izatea nahi duzun. Lan egin egunero helburu hori lor dezan, baina gogoratu zure asmoan zorrotzegia ez izaten. Umeak aldatzen dira eta beraien jarduera eta helburuak garatzen dituzte.

Eguneroko ohitura:

- ◆ Mugatu zure umeak zenbait ordu ikusi behar duen telebista, eta zer ikusiko duen.
- ◆ Ikusi telebista-saioa bat zure umearekin eta eztabaidatu harekin.
- ◆ Eskaini egitura eta ohitura bat etxean, baina gero eta independentzia handiagoa sustatuz.
- ◆ Lagundu zure umea gaitasunak ikasten antolatzeko –egutegi bat erabiltzea, agenda, egin behar diren zerrendak, lekua materialetarako.

Ikaskuntza suspertzea:

- ◆ Hornitu zure etxea ume batek jolas dezakeen inprimatutako material eta gauza askorekin. Ez da izan behar apeta edo jostailu garestirik –ohiko artikulu arruntekin jostailu handiak egin daitezke.
- ◆ Adierazi zure umeari zer dagoen ondo eta zer gaizki.
- ◆ Egin errima-jolasak zure umearekin.
- ◆ Egin galdera ireki-itxiak, hala nola: "Zer gertatuko da zure ustez? Zer eragingo luke erantzuna aldatzea? Zure ustez zer da garrantzitsuena?"
- ◆ Galdetu zergatik eta animatu ume bere buruari buruz galdetzera. "Zergatik egin zenuen/nuen hori? Zergatik hartu zenuen/nuen erabaki hori? Zergatik jokatu zuen norbaitek modu horretara?"
- ◆ Berrikusi ahoz zer prozesuri jarraitu zenion erabaki hori hartzeko: "Lehendabizi _____ egin nuen, gero, nire aukeraketetan pentsatu nuen _____, eta _____ egitea aukeratu nuen; izan ere, _____.
- ◆ Zenbatu dena: etxeko gauzak, anai-arrebak, janaria, dirua.
- ◆ Konparatu zenbakiak edo kopuruak. Zein da luzeena? Nork du gehiago? Nor da gazteena? Zenbat gehiago? Zenbat gutxiago?
- ◆ Hitz egin denborari buruz. Zer ordu da orain? Zenbat denbora behar izan nuen?. Gaur _____ da, atzo _____ zen, bihar _____ izango da.

ITURRIA:

Wade, S. (2004). Parenting influences on intellectual development and educational achievement. En Hoghughi, M. and Long, N. *Handbook of parenting* (198-212. or.). London: Sage Publications.